

Medovite trajnice – kako jih vzdržujemo poleti?

Jožica Golob - Klančič*, trajnice@trajnice.com

S trajnicami praviloma ne bi smeli imeti veliko dela, če smo na pravo mesto posadili prave in če smo pred sajenjem zanje pravilno pripravili tla. Povsem brez naše pomoči pa kljub temu ne bo šlo. Poskrbeti bomo morali vsaj za to, da jih ne bo pre-rasel plevel.

Prvo leto po sajenju, ko je med posameznimi sadikami še kar nekaj praznega prostora, si pri tistih, ki se grmasto razraščajo, lahko v boju proti plevelu pomagamo z nežnimi zastirkami. Po zemlji razprostremo nekaj centimetrov na debelo zdrobljeno slamo, ovenel travni odkos, žitne pleve ali podobne naravne organske materiale. Lubje in lesni sekanci so sicer primerni za pokrivanje tal pod drevesi in grmovnicami, pri katerih smo pozabili, da je tla najbolje pokrivati s pokrovnimi trajnicami. Med trajnice pa lubje in sekanci skoraj ne sodijo, saj je to preveč groba zastirka, ki precej ovira njihovo razrast, še posebej če smo jo razprostrli na debelo in na sam koreninski vrat sadik. Marsikdo je z lubjem že uničil nasad trajnic. Zaradi tega moramo paziti, da tudi z nežnejšimi zastirkami ne prekrijemo koreninskega vratu trajnic, vedeti pa moramo tudi, da blazinastih in tistih, ki se razraščajo s podzemnimi pritlikami, nikoli ne prekrivamo z zastirkami, saj bi na ta način onemogočili njihovo razrast ali celo preživetje.

* Univ. dipl. inž. hortikulture in krajinske arhitekture

Kaljenje enoletnih plevelov torej lahko občutno zmanjšamo z zastirkami. Tiste plevele, ki kljub temu zrastejo, pa sproti pulimo iz zastirke. Če zastirke nismo uporabili, moramo golo zemljo med posameznimi sadikami občasno zrahljati in jo sočasno opleti. Večini kalečih plevelov tako ne bo niti uspelo zrasti. Nikoli ne smemo dovoliti, da bi pleveli kvarili videz nasadov, kaj šele, da bi zacveteli in semenili ter se tako razsejali.

Foto: Mojca Rehar Klančič

Na normalno globokih in obdelanih tleh povsem dobro uspevajo hermelike in jesenske astre, ki zacvetijo ob koncu poletja, čeprav jih nismo nikoli zalili. Astre bomo takoj po cvetenju poželi tik nad tlemi, da se ne bodo razsejale, saj potomci ne ohranijo lastnosti staršev, hermelike pa bomo porezali šele spomladi.

Zalivanje nasadov medovitih trajnic je prej izjema kot pravilo. Potrebno bo le ob izjemnih sušah ali če smo zasadili vrste, ki zahtevajo več vode. Zalivati jih bomo morali tudi, če smo jih sadili tik pred sušo, in to toliko časa, da se bodo sadike dobro vrasle in da bodo lahko črpale vodo iz globljih plasti tal. Zemlja pod zastirko zelo lepo pije vodo, bodisi ob dežju ali ob zalivanju. Če zastirke nismo uporabili, bomo morali zalivati previdneje, tako da voda ne bo odtekala s površine. Ko se zemlja nekoliko osuši, pa jo moramo zrahljati, da preprečimo zaskorjenje.

Da bo nasad vedno deloval urejeno, moramo pri nekaterih trajnicah redno odstranjevati odcvetela cvetna stebela, pri številnih pa povsem zadošča, če odcvetele pri tleh požanjemo skupaj z listjem. To naredimo na primer pri ameriškem slamniku, mačji meti, plahtici, rmanu, s tem pa spodbudimo še eno cvetenje. Pri nekaterih vrstah na ta način preprečimo divje razsejanje, ki ne da več kakovostnih potomcev, recimo pri jesenskih astrah. Pri nekaterih trajnicah grmičke po cvetenju le prikrajšamo približno na polovico. S tem poskrbimo za lepši videz, čeprav za preživetje to niti ni potrebno. To naredimo recimo pri lepih očkah in pri sivkah.

Če so medovite trajnice sestavni del nasadov v obišnih vrtovih in na javnih zelenih površinah, bomo njihovem videzu namenjali večjo pozornost in bolj

Foto: Mojca Rehar Klančič

Med zelo modnimi sortami ameriških slamnikov (Echinacea purpurea) seveda niso vse medovite, zlasti pa ne vse dovolj dolgo žive in trpežne, da bi zaslužile našo pozornost. Je pa kar nekaj sort, ki si zaslužijo, da jih zasadimo v medoviti vrt in z njimi ne bomo imeli veliko dela tudi v vročih in sušnih poletjih ne.

poskrbeli za sprotna vzdrževalna dela. Če pa smo jih sadili v bolj »divje nasade«, ki naj bi v bližini čebelnjakov zunaj naselij, ob vinogradih ali sadovnjakih, kjer videz ni najpomembnejši, posnemali naravo, bomo za vzdrževanje porabili manj časa. Seveda za take nasade že pred sajenjem toliko pozorneje izberemo tiste vrste in sorte, ki bodo primerne za takšno ekstenzivno gojenje. ■

V Sloveniji izpustili parazitske osice za zatiranje kostanjeve šiškarice

V nasadu za pridelavo pravega kostanja na Primorskem so 22. aprila 2015 pod vodstvom strokovnjakov Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica prvič na območju Slovenije izpustili parazitske osice *Torymus sinensis* za zatiranje kostanjeve šiškarice, so sporočili z Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. V skladu s soglasjem sta vnos in uporaba osebkov *Torymus sinensis* pod določenimi pogoji dovoljena za raziskovalne namene na šestih lokacijah na območju celotne Slovenije za obdobje petih let, in sicer na dveh lokacijah na Primorskem, na eni lokaciji na Dolenjskem, na eni lokaciji v Posavju in na dveh lokacijah na Štajerskem. Para-

zitska osica svoja jajčeca odlaga v šiške na kostanju. Izlegle ličinke se hranijo na ličinkah kostanjeve šiškarice, zato te propadejo. Učinkovitost zatiranja se bo pokazala šele čez nekaj let, če bo parazitska osica v naravnem okolju preživela in se dovolj namnožila. Izkušnje iz drugih evropskih držav, zlasti iz Italije in Francije, kjer na ta način že dalj časa zatirajo kostanjevo šiškarico, so zelo dobre. Lani sta vnos dovolili tudi Hrvaška in Madžarska. V južnotiroolskih objavah iz leta 2014 poročajo o uspešnem delovanju parazitske osice *Torymus sinensis* (50–80-odstotna parazitiranost šišek). MB

Vir: Internet

Posadili smo lipo

Podružnična OŠ Goriče je oktobra 2014 praznovala stoletnico svojega obstoja in izobraževanja otrok iz vasi na območju pod Kriško goro in Storžičem. V preteklosti je delovala tudi kot osemletka, zdaj pa deluje v okviru matične OŠ Simona Jenka Kranj. Poleg rednih dejavnosti v šoli že peto leto deluje tudi

čebelarški krožek, ki ga v tem šolskem letu obiskuje 13 učencev.

V spomin na pomembno obletnico se je vodstvo šole odločilo, da na vrtu posadi lipo, ki bo kot medovito drevo v pomoč našim čebelam – kranjski sivki. Pri sajenju lipe je sodeloval tudi mentor čebelarске-